

Meddelelser fra Selskabet

BELLMAN

I DANMARK

Nr. 81 Maj 2014

Illustration

til Fredmans Epistel Nr. 58 Öfver Kilberg, Bacchi man och ordensofficiant i templet. Illustration i Fredmans Epistlar och Sångar Udgivne af C. Nielsen Cand. Philos Kjöbenhavn 1845. Kobberstik af C.L. Petersen, af Birket-Smith 1928 karakteriseret som ganske kvikke og morsomme, men ikke særligt godt udførte... C.L. Petersen (1824-1900) var uddannet ved kunstakademiet og virkede som tegnelærer og grafiker.

Situationen er den som skildres i Ep. 58: där bakom disken ligger döder/ Kilberg, ack, mit hjärta i mig blöder. Fredman var på vej hen til kroen for sammen med Kilberg at fremføre julemusik, Fredman på violin og Kilberg på trompet, den der i str. 2 hænger på tapetet. I bunden vises Charon på sin svarta älv, floden over til dødsriget hvis indbyggere grafikerer har tegnet som magre skygger på bredden. Ovenover ser man Kilberg står nu bland en änglaskara som med alskens instrumenter fremfører den julemusik der altså ikke kunne gennemføres i Stockholm på grund af alt det öl som är av tunnan allt utrunnit.

sant var då ...

ingen dricker, heller ikke af den kastaliske kilde som inspirerer digtere til at skrive hvad de nu skriver, og som *vor fader i Himlen Carl Michael* (som Drachmann kaldte ham) i så frodige mængder har indtaget, og hvormed de inspirerer læsere og tilhørere, og ingen kan indtage de guddommelige vers,

dersom der ikke er steder hvor man kan komme sammen og opleve dem.

Lokaler der før kunne lånes, skal nu lejes. Det koster. Men de skal lejes hos private forretningsdrivende der har fået lokaler overdraget af kommunen. Det ene politikerhånd ved ikke hvad den anden gør, eller også har regnedrenge overtaget magten, også i kommunerne. Det skader kulturen at den ikke er tilgængelig for alle og enhver, for det er selve ideen med kulturen.

Den 6. februar 2013 havde formændene for Brandes-, Blicher- og Bellmanselskaberne foretræde for folketingets kulturudvalg og forelagde problemerne for dem. Det mødte megen velvilje, men de litterære selskaber kom ikke på finansloven.

Den 6. februar havde formanden for dette selskab en samtale med en politiker der har ordførerskabet på kulturpolitikken; denne fik derved lejlighed til at se problemet. Sagen er nemlig den at nogle får, og andre ikke får. Teaterforeninger, Musikforeninger og Kunstforeninger har været aktive i så mange år at de har evnet at vinde forståelse hos politikere. Litterære selskaber har der ganske vist eksisteret nogle af i over 100 år, men indtil for 20 år siden var de få. I de sidste årtier er antallet af litterære selskaber steget og steget, seneste tilskud er et Jakob Knudsen Selskab fra september 2013. Dermed er også antallet af medlemmer steget, og det litterære selskabsliv kan med rette betegnes som en folkebevægelse.

Det er på tide at de bliver opfattet som en faktor i kulturlivet.

Velkommen til Folkeuniversitetscenteret Skærum Mølle

Skærum Mølle 17.6. kl. 19.30

Midt i den storslåede, vestjyske natur, netop dér hvor Lilleåen møder Storåen, ligger Skærum Mølle hvis historie går tilbage til middelalderen, og stedet har i tidens løb hørt under både Tvis Kloster og herregården Nørre Vosborg.

I dag er de smukke bygninger rammen om Folkeuniversitetscenteret, og dets virksomhed er baseret på folkeoplysende formidling af forskningens metoder og resultater. Her er alle velkomne til at deltage i foredrag, seminarer og ekskursioner hvor videnskabsfolk og andre med specialviden præsenterer deres arbejde og resultater.

Blandt disse vil man tirsdag den 17. juni kl. 19.30 kunne møde operasanger Erik Harbo og forfatteren Søren Sørensen til et foredrag om Bellman og Herregårdene. Sørensen taler om herregårdene, Harbo synger om livet på og omkring nogle af dem. Det udgør et af punkterne på programmet *Kirker og Herregårde i Vestjylland* på Sommeruniversitet i Vestjylland 16.-19. juni 2014.

Blandt Bellmans mange venner og velyndere var mange storgodsejere eller brukspatroner, og livet igennem kom han på besøg på slotte og herregårde i Södermanland og Uppland; en stor del af hans digte henvender sig til værts-

folk på disse herregårde, og et udvalg af dem vil Erik Harbo fremføre.

Søren Sørensens roman *Sisyphos i Slotsvagten* åbner med en scene som fortæller om Sergels og Bellmans hjemkomst til Sergels hus sent en nat efter et besøg på herresædet Almarestäket 25 km vest for Stockholm; billedhuggeren og digteren har været der for at aflevere en mindetavle for Gustav III præcis to år efter kongens død.

Flere andre episoder i romanen har godser som baggrund. Bl.a. besøger Bellman sin forlovede Lovisa Grönlund på vennen Elis Schröderheims gods Bissinge hvor hun inden deres vielse virker som husbestyrerinde.

Personkredsen i Carl Michael Bellmans hovedværker *Fredmans Epistlar*, og *Fredmans Sånger* færdes som bekendt i miljøer langt fra adel og herregård. Men det kan man ikke bruge til at mene noget om digterens liv der foregik i ganske andre kredse; ellers havde de jo heller ikke været så morsomme.

Digteren selv var fra sin ungdom for-
trolig med herregårdsmiljøet i egnen om-
kring Stockholm. En periode boede han
hos sine forældre på deres gods i Visbo-
hammar nær Gnesta, og hans ældste sø-
ster blev gift med en godsejer der ejede
Hägersten i det som nu udgør en af
Stockholms sydlige forstæder.

Livet igennem var Bellman en velset
og kærdkommen gæst på godser og slotte.
Dette har sat kraftige spor i de digte og
sange der ligger uden for hovedværker-
ne, men ofte benytter sig af de samme
melodier og versmønstre som epistlerne
og sange. En af de også i Danmark mest
yndede af Fredmans Sange, *Fjäriln vin-
gad syns på Haga*, handler direkte om et
af kongeslottene. **Nærmere oplysninger
finder man på www.skaerum.dk eller ved
henvendelse på tlf. 97 48 13 22**

Erik Harbo skriver:

Jeg havde et herligt arrangement i Ris-
bjerg kirke i går. En Bellmancafe med en
fuld sal med oplagte mennesker; selv
den, der så mest sur ud, måtte overgive
sig efter 45 minutter.

Fornemmer vi stadigvæk en slags mod-
vilje hos enkelte mennesker for det bud-
skab, Bellman sender ud? Det kan jo væ-
re barskt nok.

Først fire bibelparodier, så nogle af de
første krostueepistler, så naturen med Op
Amaryllis, Ulla min Ulla og Hvil her og
så døden til sidst med bl.a. Drik ud dit
glas, sluttende med Haga piano pianissi-
mo, og det hele indrammet af fortælling
og oplæsning.

Et emne, der nok er værd at diskutere.

Note: - i går: den 8. april 2014.

Svenske viser i jysk kirke Gitta-Maria Sjöberg og Bodil Heister i Hasle Ved Kai Liendgaard

Bellman på svensk kan være svært at for-
stå. Men Bellmans genialitet med over-
ensstemmelse mellem sprog og melodi
kan i mange tilfælde miste lidt glans ved
oversættelse – selv til dansk – uanset, at
der findes flere gode oversættelser. Der-
for er vi også glade ved de kunstnere,
som synger på svensk.

I søndags (27. april 2014) beviste Git-
ta-Maria Sjöberg sammen med sin ak-
kompagnatør, Bodil Heister i Hasle Sog-
negård ved Aarhus, at også kvindelig for-
tolkning af Bellman på svensk har store
kvaliteter. Det var en fornøjelse at lytte
til ”Joachim uti Babylon” og ”Gubben
Noak” og mange andre svenske sange.

Vi fik også en introduktion til sangene,
som gav baggrund for at forstå det sven-
ske.

Gitta-Maria Sjöberg, som er født i Sve-
rige, og som har en operakarriere på det
Kgl. Teater, imponerede med stemme og
indføling, og Bodil Heisters akkompag-
nement var meget fint. Hun spillede har-
monika ved denne lejlighed. Den ople-
velse kunne Bellmanselskabets medlem-
mer have glæde af, f. eks på Sofienholm.

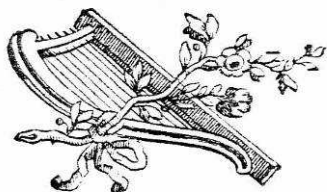
Bellmandag i Malmø 8. juni kl. 13.00

Vi har modtaget:

Vore venner i Par Bricole Malmö oplyser: Bellmandagen är den 8. juni och börjar kl. 13. Platsen är, som tidligere, på Lördagsplanen i Slottsparken.

Vi har en plan B, om det blir regnvæder och då är vi i vår egen Bellmansal, som finns i Siriuspalatset, Rundelsgatan 15 (vid Caroli City).

I Selskabets annaler finder man reportager fra tidligere års festligheder i den skånske afdeling af det festlige selskab hvis første ordensskjald Carl Michael Bellman var. Man kan vente sig festlig korsang, blæsermusik og trubadurisk optræden af en gammel kending fra Sophienholm, guitaristen og sangeren Jan Ek med følge.

Tager man toget, kan man vælge at stå af på Triangeln og spadserere forbi opera og stadsbibliotek til Slottsparken, eller man kan stå af på Centralen og tage en lystvandring gennem den gamle by.

Bliver det mod forventning regnvejr, er Centralstationen bedst; Siriuspalatset ligger Rundelsgatan 15 få gader nord for Sankt Petri kirke.

Højt fra træets grønne top?

Folk der så fjernsyn i dagene op til jul, kunne af lederen for Dansk Folkemindesamling, Else Marie Kofoed, have fået det indtryk at Peter Faber skrev den elskede juletræsdancesang på melodien til *I en kælder sort som kul*.

Folkemindesamleren kan have ret i at man kan synge julesangen på den kendte børnesang – der jo også er en julesang eftersom andre end Søren Banjomus blandt gnaverne fejrer jul. Uret har hun til gengæld i at Faber skrev den på den melodi, for Faber var en stor dyrker af versemaal hentet fra *Fredmans Epistlar og Sånger*, og gjorde det også til denne familiefestsang, nemlig FS nr. 10: *Supa klockan öfver tolf*. Det har Jens Kr. Andersen viet et afsnit i *Bellman og de danske guldalderdigtere*, - Skriftseriens bd. 1- og en anden forsker, Erik M. Christensen, en hel afhandling fra 1969.

Samme FS nr. 10 blev i øvrigt flittigt sunget i dansk fjernsyn i juledagene. Som bekendt går vejen til Nøddebo Præstegård også på denne melodi. Ikke mindre populær var melodien i Sverige på Bellmans tid som også før og efter.

Bellmans læremester

Af Søren Sørensen

James Massengale: *Ämneswenne & Hofskalden. Om sambandet mellan Olof von Dalin och Carl Michael Bellman*. 145 sider. Olof von Dalinsällskapet.

Pris 349,00 SEK www.cal-forlaget.se

I sin så ofte misopfattede erindringsskitse fra tiden i Slotsvagten skrev Carl Michael Bellman at han på samme tid skrev et sidenhen sjældent forekommende skrift *Månan*. Samme tid som han nemlig oversatte tyske pietistiske skrifter, d.v.s. sidst i 1750'erne. *Månan* er en satirisk samfundskritik på vers, og hvis det ikke var for notatet i levnedsbeskrivelsen, ville ingen have vidst at det var Bellman der havde skrevet den. Den blev nemlig udgivet anonymt. Forsigtigvis.

Det eneste han skrev deroppe i cellen yderligere om dette digt, var: *et eneste ord censureret af den store von Dalin* –

Det ville svare til at en ung digter på samme tid 200 år senere havde fået et råd af Karen Blixen eller H.C. Branner.

Få år senere døde Olof von Dalin, året var 1763, og 250-året har Olof von Dalinsällskapet benyttet til at få skrevet en bog om forbindelsen mellem von Dalin og Bellman og dertil fundet to af de mest fremtrædende kendere af hofdigterens forfatterskab, Ingemar Carlsson og professor James Massengale, der tillige er en af vor tids fineste Bellmankendere. *Ämneswenne & Hofskalden* er bogens titel. Bellman fortalte nemlig også at han som ung blev introduceret i det kongeli-

ge videnskabsakademi som discipel eller aspirant, ämneswenn.

Dens emne er altså forbindelsen mellem de to største digtere i svensk 1700-tal, den første halvdels og den anden halvdels, og kontakterne dem imellem. Der er betydelige områder af litteraturen de har til fælles; også von Dalin har skrevet en lang række viser, og i mange tilfælde har Bellman overført melodi og dermed versmønster fra von Dalin; det bedst kendte eksempel er von Dalins brug af den spanske hofdans vi kender som Menuetten af *Elverhøi*, som Bellman bl.a. har brugt til Fredmans Sång nr. 5b, *Se svarta böljans vita drägg*. Men der er mange flere.

Bogen kaster i flere henseender lys på Bellmans opvækstmiljø og ungdomsårenes bekendte, den er særdeles smukt illustreret og udstyret.

Bellman i Arbejdersangbogen

Af Søren Sørensen

Det fremgår af skriftseriens bind 2 *Danske Bellmaniana* at Fredmans Epistel nr. 77 *Klang mina flickor* har inspireret danske digtere og sangskrivere i stort tal, også i vore dage.

I mange årtier var Edvard Lembckes *Blev nu til Spot dine tusindaars Minder* et fast nummer i folkelige forsamlinger og på skolerne. Den skrev Lembcke som kommentar til tabet af Sønderjylland i 1864. Det er ikke til at vide om det er folkeskolens og folkehøjskolens flittige brug af i disse institutioners solide udnyttelse af Sønderjyllandsproblemet der har virket også i arbejderbevægelsen, FE 77 greb i hvert fald dens sangskrivere.

En af disse var den senere statsminister H.C. Hansen. Han spillede som så mange andre unge socialdemokrater i 30'erne mandolin og optrådte endnu i 50'erne gerne som visesanger, hvorfor man ikke kan udelukke bekendtskab med kilden; Evert Taube har længe haft en sikker plads i arbejdersangbogen.

En rolle kan det også have spillet at arbejderbevægelsen i Danmark, Norge og Sverige helt fra begyndelsen havde et stærkt nordisk præg. I juli 1930 afholdtes der i København et nordisk socialistisk ungdomsstævne, og til dette skrev Otto Jensen en sang på FE 77, og i Arbejdersangbogen angives melodien som Bellmans *Klang mina flickor*. Dens tekst henvender sig helt klart til de unge der samles til stævnet og

*Fyndigt den former den nye tids krav:
Trældommens lænker skal raslende
falde.*

[...]

Vi kræver lighed for alle.

Programmet fremstår helt klart: *Alle skal mættes af nærende brød/Børn være leende glade.*

Sangen er fra en stormtid hvor idyl og patos kunne stå side om side.

Bare nogle uger tidligere havde Arbejdernes Lytterforening haft stævne i Roskilde, og hertil havde Frederik Dalgaard, som var en fremtrædende skikkelse i arbejderbevægelsen og i 1935 opnåede valg til folketinget, skrevet en sang. Radio hørte man efter arbejdstids ophør, derfor indledes sangen med en aftenstemning, *Dagen er dalet og sindene længes efter lindring for byrder og savn*. Da er det der bliver tændt for radioen med

*Løftende toner fra sangenes sale,
dystre dramaord og komediens skæmt,
vismandens vægtige, tolkende tale*
kort sagt alt det som arbejderen tidligere var udelukket fra at høre, mens det nu spredtes ud til alle *netop til fattigmands hytter*. Radioen har potentiale for den én verden som socialdemokraterne dengang drømte om og arbejdede på, for, som Dalgaard slutter:

*Engang da skal de til frihedens sang
folkene samlede kime!*

”De” er klokkerne i Westminster og Kreml.

Fire år senere kunne H.C. Hansen som formand for Dansk Socialdemokratisk Ungdom og foregangsmand i forbundets kulturarbejde som sangskriver til Arbejdernes Oplysningsforbunds landsmøde skrive en sang som ryster ved den aktualitet den rummer. I str. 1 får Hitler og nazisterne tørt på. Den hæslige bogbrænding i maj 1933 på Unter den Linden inddrages:

*Højt har man stablet de rygende bål,
næret af slægtens de ædlest skrifter.
Tanken er kvalt ...*

Det er det modsatte af hvad arbejderbevægelsen står for: *Bogen skal øge vor viden, thi Frihedens, fremskridtets lysende bævne/ holder vi vedlige heroppe i nord. Mens Ud over verden stormene raser.*

Anders Dolleris’ *Nu rinder sol i sin vælde fra skyen* stod også i højskolesangboen i flere udgaver. I den er ekkoerne fra FE 77 mange og åbenlyse. Det kan man ikke høre noget til i disse tre, og alligevel er det som om Jensens, Dalgaards og H.C. Hansens sange har suget styrke af melodien og de ord den oprindeligt bar frem.

København læser: Krop, Tekst og Tegning Af Søren Sørensen

Samrådet for de Litterære Selskaber i Danmark deltog i læsekampagnen København læser i den første uge af marts. Årets tema var kroppen i litteraturen, og femten litterære selskaber havde fulgt indbydelsen til at give indtryk af forfatteres beskrivelser af kroppen.

Det foregik på Københavns Hovedbibliotek, i salonen på 3. sal, og litterært interesserede havde i stort tal vist emnet interesse, så der tit var flere kroppe end stolesæder. Repræsentanter for de forskellige selskaber talte med entusiasme og dyb indsigt om Ulysses og jagten på Salomons miner, der burde have været roser og Thøger Larsens betagelse af de lemvigske bondepigers vippende bryster.

Bellman var med to gange, sidst som svensk klassiker i Dansk-Svensk Forfattereselskabs oplæsning af kropslige digte, og han åbnede kampagnen således:

Indtryk fra museers og atelierers billedværker med kroppe og legemsdele, især ansigter, har igennem det meste af den europæiske litteraturs historie inspireret digtere til tekstlige tegninger, endog indtryk af maleres og billedhuggeres arbejde med levende modeller. Sådanne kunstværker i ord har efterfølgende inspireret billedkunstnere til illustrationer, undertiden allerede i skitsen, i brevet, som oftest i bogens form.

Digteren Carl Michael Bellman har, som det bl.a. også fremgår af Søren Sørensens roman *Sisyphos i Slotsvagten* Kbh. 2009, gennem det meste af sit liv

plejet fortrolig omgang med sin tids store kunstnere, ikke bare den store klassicistiske billedhugger Johan Tobias Sergel, men også Carl Gustaf Pilo, Elias Martin, Pehr Hilleström og dennes datter Charlotta Ulrika Hilleström, Per Krafft o.a. af datidens kunstnere i den rige gustavianske periode.

Pilo havde kraftig tilknytning til København; han var nemlig den første direktør for kunstakademiet fra 1748 til 1772, og otte år efter sin tilbagevenden til Stockholm blev han akademidirektør dér. Pilo var hofmaler begge steder, og nogen kunne sige at han var bedre til at male dragter og prægtige hofscenerier end egentlig kroppe, men det ville være forkert, for man kan ikke male en ordentlig dragt hvis ikke man kan male en ordentlig krop, mandlig eller kvindelig.

Tidens største kunstner var Johan Tobias Sergel – som også kendte København og f.eks. boede hos Abildgaard på Kunstakademiet mens Bellman sad i arrest på slotsvagten, og han og Bellman omgikkes tæt og tit. De var lige gamle, begge født i 1740, og begge kunne en masse med kroppe og kropsligheder; der er bevaret en række tegninger og skitser fra Sergels pen man nok ville kalde pornografiske, men som i virkeligheden mere er morsomme.

Elias Martin var også jævnaldrende med Bellman og uddannet som tegner af ornamenten til den svenske flåde. Han tog til Paris som kunstnere ofte gør, men hvad mere er, han boede sammenlagt 15 år i London og mødte her værker af en af verdenskunstens største grafikere, William Hogarth. Værker af Hogarth bragte Martin med tilbage til Stockholm og fik

interesseret både Gustav III og Bellman for dem, i den grad at kongen bestilte digte hos digteren med motiver fra Hogarths ondskabsfulde gadebilleder fra forfaldets London.

Bellman fik Martin til at illustrere flere af sine værker, særligt fornemt i *Bacchi Tempel, öppnad vid en hjältes död* 1783, muntre og indholdsrige tegninger af høj klasse. Også Hilleström far og datter havde et nært forhold til Bellman, og bl.a. illustrerede Charlotta Ulrika en række Fredmans Epistlar på et spisestel.

Oplevelser og iagttagelser i atelieret hos disse kunstnere er ofte blevet omsat til digte, bl.a. i de såkaldte malerepistler hvori digteren skildrer malerens arbejde med modellen. Det gælder Fredmans Epistel 39 *Om Bergströmskans porträtt på Liljans krog i Torshälla*, FE 66 *Till Movitz målare* og FE 74 hvor det igen er madam Bergström der sidder model. Denne epistel er tilegnet Johan Tobias Sergel.

Hvornår han har skrevet dem, kan ikke fastslås nærmere end det er engang i 1770'erne, senest i 1780, hvad der tyder på at det ikke kan være Martin der er model for digtet, men muligvis Sergel, selv om deres venskab også bliver mest intimt sent i 1780'erne. Men der var kunstnere nok at tage af, og kongen havde i 1770'erne meget at bruge både dem og Bellman til.

Imidlertid er det nødvendigt at man gør sig klart at Bellman ikke er Fredman, og at der altså ikke er nogen som helst grund til at lede efter hos hvem Bellman har gjort netop de iagttagelser der bliver omsat i de tre epistler, heller ikke når han tilegner Sergel den ene af dem. Det er

digte, det er endda poetisk humor, og hovedpersonen er da også i FE 39 ved at dø af grin over vennen Movitzes portrætteri af kromutter på Liljan i Torshälla (syd for Stockholm) fra en af hovedpersonernes få udflugter ud af hovedstaden.

Madam Bergström er udstyret med en gevaldig dobbelthage, *Isterhaken* kalder digteren den og siger at den hænger; ligeledes er hun temmelig brystsvær, og i øvrigt er Fredman mest optaget af hendes påklædning og udstyr:

*Nå, Bergströmskan, vad jag ser,
med bindmössa, kors jag ber,
bröstkukett i barmen
och en mops på armen -*

ørenringe med store smykkesten og parasol, endda flere af slagsen, en rigtig modedame, og altså i Fredmans øjne latterligt opstadset. Man må huske at Fredmans Epistlar er skrevet som underholdning for overklassen og hoffet, og i de kredse har man altid moret sig over at underklasserne ikke har lige så forfinet en smag som en selv.

Anderledes går det for sig når det er en dame af overklassen Movitz har fået bestilling på at portrættere. Nok er hun også trind, men det behøver ikke at indebære mere end at hun har de kvindelige former der fryder et mandligt øje, og da hun også er *snörd*, altså har korsetteret talje og dermed opskudt barm, så er der til både gården og gaden, hun er *stor till blod och börd*, dvs. højadelig og altså model til et af de værker der skal op på en herregårds anegalleri.

I håret har hun indflettede perler, og hun bærer i øvrigt både smykker og en brystbuket, et halskors af rubiner som kan ses hver gang hun trækker vejret, så

brystet svulmer op. Det bliver et pragtbillede som overgår antikkens største kunstmaler:

Knappt Apellis' pensel fin bildat har så skön cousine.

Epistlen slutter da også med at damen forfører maleren med sin kærlighedsgudindeskønne krop.

Her skal det siges: der er ingen tvivl om at fortællerjeget, epistelskrivere Fredman, *navnkundig urmager i Stockholm*, har stor sans for kvindelig fagerhed, *fägring*, men i denne epistel skinner også digterens glæde ved samme emne tydeligt igennem og næsten med misundelse over at grevinden forfører maleren og ikke digteren.

I FE 74 stiger begejstringen til sådanne højder at digtet slår over fra sang til tale, eller som i en opera fra arie til recitativ; Leif Bohn oversatte dette således:
En skönhed, velbehag! Oh guder, hvilken lykke!

Fra huen skyder frem et fint og kruset stykke, som danner en roset og nedad nakken går; hvor så et purpur bånd omfletter hendes hår. I ørerne en glans! En glans, som højrod skinner;

fra øret, mener jeg, et smykke af rubiner, som til des større fryd for øjet, elegant, fordunkler med sin brand en blomstret kniplingskant, og huens grønne stof, med silketøj den praler, fint bølget, mørkt og glat, just som bror Movitz maler.

Sergel: Bellman og Anna Rella

Ligeledes var digteren varmt engageret i at de bøger han selv sørgede for udgivelsen af, blev smukt illustreret, hvilket ikke har forhindret eftertidens kunstnere i blive inspirerede af Bellmans digteriske univers og omsætte indtrykkene i billedværker fra malerier til vignetter.

Flere af disse tegnere er 200 år efter digterens død aktive i Selskabet Bellman i Danmark og sikrer at nyudgivelser fra værkerne, i oversættelser, til stadighed får nye billedkunstneriske udtryk. Ifølge illustrationens natur får disse kunstværker som regel et direkte kropsligt, figurativt udtryk, Anne Marie Steen Pedersen, Klaus Albrechtsen, Nikoline Werdelin, Hanne Bonde, Fritz Haack og den der fortæller dette.

En ny forårsvise

Af gourmanderne og Bellman-
elskerne Tut og Finn Gemzøe

Det er grønt herude,
kyndelmisse ingen knude
slog, for vinteren var mild.
Grønt forneden, grønt foroven,
knopper svulmer alt i skoven
næsten som det er april.

Det er lyst herude.
Mens jeg sidder bag min rude,
ser jeg ud på støres hær.
Fugle er begyndt at synge,
ingen sne kan jorden tynge,
og på spring et forår er.

Det er vådt herude,
duggen som en sølverpude
hænger over vores hæk.
Solen glimter i dens dråber,
medens Tut fra haven råber,
at hun ser en vintergæk.

Helt fra os herude
kan vi nu til jer bebude,
at det lysner dag for dag.
Solens stråler kan omarme
kolde hjerter med sin varme
så vi glemmer nid og nag.

Som i Bellmans viser,
der naturens skønhed priser
i musik og herlig tekst,
kan vi, når vi er til stede
i naturen finde glæde
ved en vår med liv og vækst.

Inderlig vi længes
efter mad, så vi vil trænges
om et fad med biksemad!
Vore maver vil vi mætte
og ved frokostbord os sætte,
så vi slutter vores kvad.

Herlige karneval!

**Lars Lönnroth: *Ljuva karneval!*
*Om Carl Michael Bellmans***

diktning. Albert Bonniers Förlag
AB, Stockholm, 2005 (403 sider)

Illustreret s/h

Se farveillustrationer side 16

Anmeldt af Per Olsen

Lars Lönnroth (f. 1935, herefter LL)) er professor em. i litteraturvetenskap ved Göteborgs Universitet 1982-2000. Han var professor i litteratur- og tekstvidenskab ved Aalborg Universitet 1974-82 og kulturchef på *Svenska Dagbladet* 1991-93. Han er søn af historikeren Erik Lönnroth, hans morfar var Olof Lagercrantz, og en forfar var Uppsala-romantikkens centrale skikkelse (ved siden af Atterbom) Erik Gustaf Geijer (1783-1847). LL har især forsket i nordisk middelalderdigtning, Bellman, Tegnér og Geijer, og han var en af de to hovedredaktører på *Den svenska litteraturen*, bd. 1-7 (1987-90).

Hans monografi fra 2005 *Ljuva karneval! Om Carl Michael Bellmans diktning* er stadig den væsentligste nyere bog om ”den svenska Anakreon”, bl.a. fordi den kobler et overblik over forfatterskabet og den historiske samtid med præcise tekstanalytiske nedslag. LL er en dygtig socialhistoriker og en glimrende nærlæser, han kan se både hele den litterære skov og de enkelte, litterære træer. Bogen er et ambitiøst, syntese-skabende og vellykket forsøg på at afkode hele Bellmans mangfoldige og afvekslende forfatterskab – genrer, temaer, sprog og stil. Titlen er hentet fra

Bellmans ungdomsdigt ”Du liufva carnaval,/Du lindrar sorg og kval”, som muligvis er skrevet til det sidste karneval på Bollhuset 1763, da karnevalet blev afskaffet, for først at blive genoptaget 10 år senere. Ordet ”karneval” var på Bellmans tid synonymt med ”maske-rade”, ”maskebal”, og ikke med den kristne fasteperiodes forbud mod kødspisning og kønsliv. I digtet hedder det: ”Vår värld är en maskrad,/Där mången synes glad,/Men gråter under masken...”

Bogens forord skitserer dens dobbelte formål: en sammenfatning af Bellmans forfatterskab og et forsøg på at vise det essentielle i Bellmans kunst, nemlig at kombinere forskellige genrer, såvel religiøse som profane til en helt ny type af énmandsforestilling, et maskeradeoptog med stadige variationer i forskellige udtryksformer. Hvad LL *ikke* vil, er at forfølge det biografiske spor, da han anser det for at være et vildspor. Det første kapitel sammenfatter overordnet Bellmans forestillingsverden og særlige kunst.

Hvordan bærer Bellman sig ad, når han smelter specifikke kunstgreb fra den bakkansalske tradition (drikkevisen), komisk opera, satiren, pastoralen sammen med den åndelige lyrik – den fusion, som er Bellmans særegne legering? Et udgangspunkt for opfattelsen af Bellman som scene- eller tribunekunstner (”estrador”) er et dagbogsnotat af den gustavianske digter Johan Gabriel Oxenstierna (1750-1818) fra 4.12.1769: ”Hans gester, hans röst, hans spelning, som äro oförlikneliga, föröka ännu mera det nöje man har af själva versen, som är alltid vacker, och som innehåller tankar, ömsom löjliga, ömsom sublima, men alltid nya, alltid

starka, alltid oväntade, över vilka man ej kan undgå att häppna, och antigen komma utom sig av förundran eller av skratt”. Bellmans vekslen mellem højt og lavt, mellem det himmelske og det jordiske, er det, der udmærker tankegangen, men også sproget, stilen og musikken – og effekten bliver ofte ironisk eller parodisk. I fx FE 81 (”Märk hur vår skugga, märk Movitz mon frère”) falder ikke blot Fredman ud af rollen som prædikant, men også de øvrige begravelsesgæster, de demaskeres, så den sakrale stemning går i opløsning. Epistlernes særlige kunstform ser LL som et ”one man show”, teksten som mundtlig fremførelse med Fredmans replikker – en ”performance” med populærkulturelle udtryksformer. Bellman arbejder med en pantomimisk situationskomik og med kropslige eller sceniske udtryksmidler for at få teksternes dramatiske muligheder frem. For (ældre) danskere er ”professor” Labri og ”professor” Tribinis ”performances” på Dyrehavsbakken i hhv. 1930’erne og 50’erne og deres roller som udråbere et referencepunkt. Eller pantomimiske scener fra en tidlig Chaplin-film.

De følgende 14 kapitler består i en gennemgang af forfatterskabets udvikling, fra den unge salmist, over den satiriske sædeskildrer, den bakkansalske spøgefugl (drikkeviser og selskabssange), syngespil og Bacchi orden. To kapitler (8-9) er viet til Fredmans kikkelsens og epistlernes udvikling – herunder bibelparodierne, ”elegierne” (fx FE 7: ”Som synes vara en elegi...”) og FE 12: ”Elegi över slagsmålet på Gröna Lund”; undervejs er der plads til et par grundige og tætte nærlæsninger (af bl.a. FE 23: ”Ack du min mo-

der”), med fokus på Bellmans ”sociale reportager” (bl.a. FE 30: ”Drick ur ditt glas, se Döden på dig väntar” og FE 52: ”Till Movitz när hans fästmö dog. Elegi”). Efter en gennemgang af de to bakkanalske sørejser gennem Stockholm og dens omgivelser, som beskrives fra et bådperspektiv (FE 25: ”Blåsen nu alla” og FE 48: ”Solen glimmar”), konkluderer LL at epistlerne har udviklet sig mod en større grad af ”realisme”, repertoire er udvidet, og den bibelparodiske og mytologiske retorik er reduceret til fordel for Fredman-rollens større sociale bevægelighed og tematisk og genre-mæssigt større spændvidde (pastoraler, landskabsmaleri og samfundsskildringer). Dernæst følger kapitler om hofdigteren Bellman (10), som Jennie Nell skrev en disputats om i 2011, Bacchi tempel (11), og hvad man kunne kalde *miscellanea* (blandet gods, Bellmans forsøg i flere retninger for at tilgodese sine ambitioner om at tilpasse sig og nå ud til nye og større publikumssegmenter) (12). Efter 1772, hvor Gustav III gennemførte sit statskup, kom Bellman under kongens mæcenat og oppebar en kongelig pension og blev udnævnt til hofsekretær. Frem til mordet på kongen 1792 fungerede han som leverandør af underholdning til hoffet – skuespil, viser, lejlighedsdigte og kongelig propaganda.

Genreændringerne skyldes delvis et nyt publikum, bestående af yngre tjenestemænd og embedsmænd i Stockholms mondæne selskabsliv. Det drejer sig om vittighedsblade, syngespil, lystspil og hans religiøse digtning. Det næstsidsste kapitel (13) fokuserer på den endelige udgivelse af den fuldbyrdede samling FE, med inddragelse af de nytilkomne

epistler 71, 79, 80, 81 og 82; det er her i slutningen, at vi finder de tre store, ny-skrevne pastoraler, 71 (”Ulla! min Ulla”), 80 (”Liksom en herdinna”) og 82 (”Vila vid denna källa”), som LL analyserer, og hvor han i ep. 82’s strofe 6 finder flere af hovedmotiverne i FE: den bakkanalske forsamlings dyrkelse af Freja og Bacchus (Ulla som brud); Karon står klar til at fragte Fredmans sjæl til dødsriget Hades. Men Ulla fejrer bryllup med den døende Fredman og viser således symbolsk, at kærligheden – sammen med Bacchus – overvinder døden. Derfor det triumferende valdhorn i den gentagne slutlinje: ”Den sista gången brud”.

82 epistler blev det til og ikke, som oprindeligt planlagt, 4 x 25. LL udreder de spegede forhold omkring udgivelsen: Kellgrens fortale, de omarbejdede og udeladte epistler, rollelisten over de forekommende personer, samt strukturen i det endelige udvalg. Det synes som om Bellmans oprindelige princip for kompositionen var, at hver afdeling skulle rumme sin egen karakter eller tematik – ligesom satserne i en symfoni – og afsluttes med en hyldest til Ulla Winblad som Djurgårdens kærlighedsgudinde, omgivet af et valdhornsblæsende bakkanalsk følge. Sådan blev det ikke, men LL mener, at man alligevel kan sige, at epistlerne 51 til 82 udgør et tredje afsnit af FE. Vi kan se, at ep. 25 (”Blåsen nu alla”, 50 (”Om dess sista ögnkast på Ulla Winblad...”) og 82 strukturelt er ”afslutningsepistler” (mit udtryk, PO), der alle udspiller sig på Djurgården med Ulla Winblad i centrum for et festligt optog. Så selvom det er nærliggende at hævde, at epistlerne 1-25 er overvejende bibelparodiske, at 26-50 er overvejende realistiske, og at

51-82 er overvejende højliterære og klassicerende, er der for mange stilbrud. Genrebruddene i de to første afsnit fortsætter også i sidste del. I bogens sidste kapitel, "Slutet på maskeraden" (14), fokuserer LL på Bellmans sidste år, hvor episteludgaven (1790) banede vejen for *Fredmans sånger* (1791), en misvisende titel, fordi de fleste af sangene intet har med Fredman-figuren at gøre. Bogens sidste kapitel er en *Epilog*, hvor LL undersøger receptionen af Bellman, fra samtidens, romantikkens opfattelse af den geniale digter, som brændte sit lys i begge ender, over realismens interesse for biografien og byskildringerne, til nyere tids fokus på Bellmans poetisk-musikalske teknik, metaforik og fortælle-teknik, brugen af klassisk mytologi og parodi. Fodnoter og et register afslutter bogen, der er udstyret med mange, velvalgte og udsøgte illustrationer.

En af styrkerne i LLs bog er, at den påpeger og udreder komplekse forhold i Bellmans tekster; bl.a. de dialogiske monologer, som gir udtryk for forskellige eller modsatrettede synspunkter: i FE 23, hvor Fredman ligger i rendestenen med en bagskid og holder en monolog, som er en variant af den bibelske Jobs klage, lykkes det ham at både forbande og vel-signere sine forældre, som har bragt ham til verden; det er således kontrasten mellem kontrastive synspunkter, som gør teksten levende og efterlader læseren med flere fortolkningsmuligheder.

Den gustavianske epoke, som jo bl.a. Bellman var en repræsentant for, var en kulturelt oplyst og lysende periode, som sluttede med mordet på kong Gustav III i 1772, og det skete, som bekendt, på et

maskebal. LL antyder, at man måske kan se maskeraden som et sindbillede på kongens og Bellmans tid, og også som metafor for de forskellige roller, som Bellman iklædte sig: "Poeterna förvandlades till maskspelare och estradörer. Det ställdes stora krav på deras förmåga att spela teater, improvisera och anpassa sig till publikens önskemål". Og det lykkes kun delvis for Bellman at pendle mellem den tredobbelte scene: den borgerlige salon, værtshuset og et mytisk-religiöst plan.

Næsten 200 års Bellmanforskning findes samlet og bearbejdet i *Ljuva karneval!* Den gir os Bellmans forfatterskab i en helhedsskabende sammenhæng. Den vil forblive standardværket om Bellman i lang tid, den er en lærd, men samtidig læseværdig monografi. LL er inspireret af den engelske gren af litteraturvidenskaben, som *cultural studies* repræsenterer – en sammenfletning af teori og praksis – med rødder i Frankfurterskolens tværfaglige æstetik, og i England videreført af bl.a. Raymond Williams. Hvad jeg savner i denne yderst kompetente litteraturvidenskabelige fremstilling, er en litterær periodisering: Hvor er Bellman placeret litteraturhistorisk? I hvilken forstand og hvordan kan han siges at skrive mellem klassicisme/oplysningstid – og mellem rokoko, den følsomme tid, sentimentalisme – og romantik? Dette skygger dog ikke over, at vi med Lars Lönnroths bog har fået den foreløbig bedste litteraturvidenskabelige bog om hele Carl Michael Bellmans omfattende forfatterskab. Lærd, læseværdig og læsevenlig!

I det program som dette tidsskrift produceres efter, kan der ikke indsættes notenr. Find selv:

Noter til artiklen

Et udvalg af LLs udgivelser er: *Litteraturforskningens dilemma* (1961), *European Sources of Saga Writing* (1965), *Njáls saga. A Critical Introduction* (1976), *Den dubbla scenen. Muntlig diktning från Edda till ABBA* (2008/1978), hvor LL læser ep. 81 som "performance", som en mundtlig fremført tekst i forhold til aktører, scene og publikum, og dernæst kontekstualiserer den historisk; desuden *Tegnér och det nordiskt sublima* (2001) og memoirerne *Dörrar till främmande rum. Minnesfragment* (2009). LL har skrevet om Bellman i tidsskrifterne *Scandinavian Studies* 3 (1972), og i *Sammlaren* 88 (1967), hvor han finder en grundlæggende dramatisk struktur i Bellmans digtning; desuden i samleværket *Tio forskare om Bellman* (1977), i hans *Den dubbla scenen* (om ep. 81 med en glimrende introduktion til Bellmans samtid, i *Digternes parryk. Studier i 1700-tallet. Festskrift til Thomas Bredsdorff* (om den sakrale poesi i ep. 7, 1997), samt i antologien *Bellman på Hanaholmen* (2006).

Se: Troels-Lund: *Dagligt liv i Norden i det sekstende århundrede 1-7* (1968-69/1879-1903), Lars Gustafsson: *Le poète masqué et démasqué: Étude sur la mise en valeur du poète sincère dans la poésie du classicisme et du préromantisme* (1968), Peter Burke: *European Popular Culture in Early Modern Europe* (1978); om Mikhail Bakhtin, se: *Ra-*

belais and his World (1968), *Det andet karneval* (1983), *Kultur & Klasse* 86 (1986), *Bakhtinian Thought* (1995), *Karneval og latterkultur* (2001).

Dagboksanteckningar af Johan Gabriel Oxenstierna åren 1769-1771, red. G. Stjernström (s. 74, 1881); en senere øjenvidneskildring er Evert von Saltzas beskrivelse af Bellmans optræden som "estrador" ved en fest hos familien Rålamb i 1794: "Bellman sköt undan de buteljer som stod, och började spela på bordet med tummare och preludierade. Nu var det gamla klockaren i Solna; man hörde huru blåsbälgarna knarrade och huru de ostämda orgelpiporna skreko en dundrande tremulad (en mekanisk frembragt trille på orglet) – och med gäll (skinger) diskantisk stämman sjöng han "Som fåglar små, när dundra må" m.m., och nu blev glädjen allmän.", *Bellman sedd och hörd. Porträtt, dokument och vittnesbörd* (1995).

Bellmans vekslen mellem høj og lav stil kendes også fra John Gays *Beggar's Opera* (1728), som er forbilledet for Bert Brechts *Skillingsoperaen/Laser og pjalter* (1928), hvor tiggere, lommetyve og ludere optræder som parodiske antihelte i et "lavt" miljø.

"Professorerne" Labri (1863-1935) og Tribini (1915-73) var komiske begavelser, markedsgøglere og teltholde-

re. Tribini optrådte på Dyrehavsbakken i mange år efter anden verdenskrig. Han optrådte i kjolesæt med medaljer og tilhørende grå cylinderhat, stok, urkæde og med et spraglet slips. Hans tale som udråber udenfor teltet kunne fx være: "Højtærede herskaber, grevskaber, klædeskaber, videnskaber, ægteskaber og djævelskaber – alle er velkomne. Tykke og tynde. Brede og flade. Rullemænd, tulle-mænd og julemænd. Sprællemænd og skraldemænd. Landmænd og vandmænd. Fuld tilfredshed eller pengene er spildt."

Der er gang i de svenske disputatser og bøger. Se: *Meddelelser fra Selskabet Bellman i Danmark*, nr. 73 (s.14-19, 2012) og *Meddelelser...*, nr. 74 (s. 12-19, 2012). Og den 4. april i år dispute-rede Peter Lind fra Uppsala Univer-sitet med afhandlingen "*Strunt alt hvad du orerar*". *Carl Michael Bellman, ordensretorikken och Bachhi Orden*". Den vil blive anmeldt i et kommende nr. af *Meddelelser...*

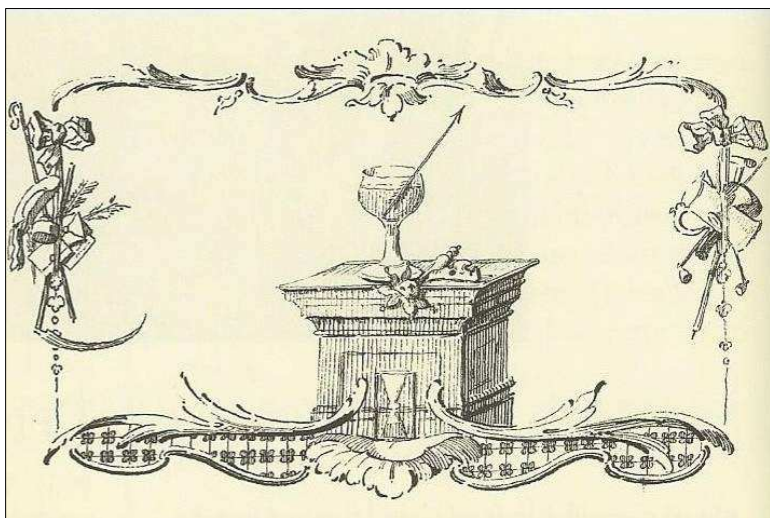
Pastoralen eller landskabsdigtet, bu-kolisk eller arkadisk digtning, kom på mode med Alexander Popes *Windsor Forest* (1713), James Thom-sons *The Seasons* (1726-30) og den svejtsiske forfatter von Hallers *Die Alpen* (1729); genren skildrer især land- og hyrdelivet i idealiseret, uto-pisk form, hvor personerne og land-skabet ses som et udtryk for harmo-

ni, kærlighed og uskyld. Et typisk, dansk eksempel er Tullins *Majdagen* (1758); se: William Empsons *Some Versions of Pastoral* (1966/1935), *Pa-storal and Romance: Modern Essays in Criticism* (1969) og P.V. Marinellis *Pa-storal* (1972); jf. Beethovens Pastorale-symfoni, Nicolas Pouissins *Et in Ar-cadia ego/Hyrderne fra Arkadien* (1638-39), og Watteaus og Fragonards "*Fêtes galantes*", hhv. malerierne *Rej-sen til Kythera* (1717) og *Gyngen* (1767).

Kellgrens fortale i den endelige re-daktion fra 1790 viser hans litterære kovending fra en klassicistisk orien-tering til et mere "romantisk" syn. Han havde tidligere hånet Bellman i *Mina löjen* (1774): "Hans (Bellmans) muser sig på spinnhus nära,/Hans gratier ligga under kur,/Och uti Platskans Jungfrubur/Han Kärleks-gudens språk fått lära.", men nu hyl-der han ham som en gudbenådet, "malende" landskabsdigter, der er helt sin egen: "Aldrig ännu voro Skaldekonst och Tonkonst mera systerligt förente", og senere i forta-len: "Vi vil da finde, at den største ros enhver ypperlig forfatter kan få, for Bellman som for *Anacreon*, er at den ene var – *Anacreon*; den anden – *Bellman*".

Et virtuost eksempel på en bibelpa-rodri på prosa er

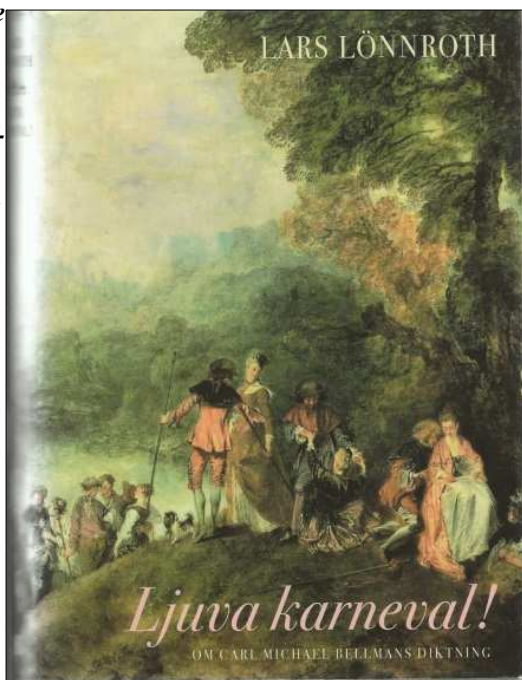
Bellmans dedikationsseksemplar af Fredmans 25 første epistler til oberst J.F. Duwall (ca. 1770-71) indledes med en vignet, som er sat sammen af forskellige symbolske kendetegn, som ligeledes findes i digtene: kærlighedens pil henter sin kraft fra vinglasset, som er omgivet af en narrestav og en narremaske;

nedenunder står timeglasset som symbol på livets korthed; til venstre dødens le, til højre drikkekrus og tobakspiber. Det retoriske forbillede for bl.a. Fredmans monolog i ep. 27 ("Gubben är gammal, urverket dras") skal søges i gravdigtningen, hvor Døden ofte optræder som en allegorisk figur med symbolske kendetegn, bl.a. pile og timeglas.

Raymond Williams (1921-88), litteraturprofessor ved Cambridge University; hans bedst kendte værker er *Culture and Society 1750-1950* (1958), *The Long Revolution* (1961), *The Country and the City* (1973) og *Keywords* (1976).

Og i et intermedialt perspektiv (Litteratur inter artes): hvor er Bellman placeret kunsthistorisk mellem Watteau, Boucher og Fragonard og Hogarth og Rowlandson? Og hvor er han placeret musikhistorisk mellem Händel, Gluck, Haydn og Mozart?

Ill. efter Watteau: Rejsen til Kythera (1717)

Hirschholmsommeren af Peter Leth Christiansen

Efter at have spillet dukketeater i 60 år, boet i Hørsholm i 40 år og været dedikeret Bellmanfan i 20 år fik jeg for nogle år siden den idé at lave en forestilling om familien Heibergs ophold i Hirschholm i sommeren 1832 med digterkollegaen Henrik Hertz. Heri skulle indgå hans digte ”Fjerboldspillet”, ”Billardet i Hirsch-

Johanne Luise og Hertz spiller fjerbold i haven ved Heiberg huset, mens den jaloux Johan Ludvig ser til

Diligencen fra København gør holdt foran huset i Hørsholm, hvor familien Heiberg har indlogeret sig

En handling blev kreet, begyndende med fru Gyllembourgs klage ”Ak, Hirschholm en lyst du kunne sagtens være”, gående på ”Värm mer öl

holm” (fjerbold- og billardspil på scenen) og ”Posthuset i Hirschholm” (med professorens ensomme frue lænet til armen i vinduet), der synges på Bellman melodierne henholdsvis F. E. 55, 69 og 77.

och bröd” (Fr. E. 43), over den regnvåde sommer, den fugtige stue i det lejede hus og Johan Ludvigs manglende opmærksomhed efter ægteskabet med Johanne Luise. Etårsbryllupsdagen fejres med en

udflugt til Sanskebakken, hvor familien synger "Så nåed' vi da næsten frem til vores høj ved Øresund" – også af egen tilvirkning – på "Så lunka vi så småningom" (Fr. S. 21). Sent samme aften vender Hertz tilbage med diligencen fra København for de næste uger at blive håbløst forelsket i Johanne Luise, stadigt betroende sig til hunden Diana, der trofast følger ham.

Under en natlig vandring i slotsparken går det helt galt for digteren. I sin beruelse ser han det nedrevne Hirschholm Slot rejse sig i stedet for den nyopførte kirke og Struensee danse bort med dronning Caroline Mathilde for øjnene af Christian VII og hoffet. I sit delirium beslutter Hertz at bortføre Johanne. Denne beslutning overhøres imidlertid af Heiberg, der foranlediger familiens bortrejse næste morgen. Hertz står ene tilbage, forladt og forsmået. Han vil nu søge kongens fond Ad Usus Publicos om rejsepenge til et ophold i Italien og sende sit resignerende digt "Hyacintherne" til familien.

I alt 12 Bellman melodier synges, nynnes eller fløjtes i de fire akter i "Hirschholmsommeren".

Stykket er her i foråret fremført 16 gange af forfatteren og Peter Falster på førstnævntes bopæl, men planlægges genoptaget i efterårssæsonen. Dekorationerne er dels klassiske hentet fra Alfred Jacobsens Danske Teaterdekorationer og Familie Journalens Pegasus Teater, dels nymalede med lokaliteter fra Hørsholm. Originale figurer er tegnet af studerende ved Animationscentret i Viborg, tale og sange er indspillet af teatrets talentfulde stab ledsaget af professionelt guitarakompagnement.

Thisted Musikforening en aften i maj måned 2014

Ved Erik Harbo

Det er dejligt at komme på et af de steder i landet, som Harald Bergstedt brugte udtrykket *Yderst i Provinsen* om. Digtet findes i *Sange fra Provinsen*, og jeg synger sjældent et Bellman program, uden at denne sang om et provinsbal er med.

Denne gang var det Thisted musikforening, der indbød sine medlemmer til en Bellmanaften. Sammen med Fredmans epistel nr. 2 og nr. 9, går det fint med *Der hvor åen brusende ...* og *Skoma'rn i sit messingshorn...* Og den lille søde Anna, der spøger i digterens fantasi, går fint til de mere nydelige sider af Bellmans damer herunder *Ulla på Fiskartorpet*.

Et livligt musik- og teaterliv udfolder

sig i den smukke I.P. Jacobsenske provinsby med et fint gammelt teater. Her findes et stort museum, og der trives også et litterært selskab i den berømte digters navn. Dertil kom en superb servering for medlemmerne og et godt glas rødvin, og i sådan et selskab befinder Fredman sig godt, og der er tid til at nå igennem det store herlige repertoire, der selvfølgelig må slutte med *Lette sommerfuglevinger* (*Fjäriln vingad*) nr. 64.

Indhold: <i>sant var då ...</i> Skærum Mølle 17.6. 2014 Erik Harbo skriver Svenske viser i jysk kirke Bellmandag i Malmø 8. juni 2014 Højt fra træets grønne top? Bellmans læremester <i>Af Søren Sørensen</i> Bellman i Arbejdersangbogen <i>Af Søren Sørensen</i> Krop, Tekst og Tegning <i>Af Søren Sørensen</i> En ny forårsvise, Tut og Finn Gemzøe Lars Lönnroth: <i>Ljuva karneval!</i> Anmeldt af Per Olsen Hirschholmsommeren <i>Af Peter Leth Christiansen</i> Thisted Musikforening en aften i maj måned 2014 ved Erik Harbo	Selskabet Bellman i Danmark Formand: forfatteren Søren Sørensen Næstformand: lektor, mag. art. Per Olsen Sekretær: provst Hans Lundsteen Kassemester: Alex Pedersen Styrelsesmedlemmerne Skuespilleren Jarl Forsman Viceskoleinspektør Fritz Haack Operasanger Erik Harbo Cand.pæd.psyk. Eva Holbek Gymnasielærer, mag. art. Randi Larsen Billedhuggeren Karen Nordentoft Tilknyttet styrelsen Advokat Claus Arup Ambassadesekretær Niklas Eriksson Skuespilleren Nis Bank-Mikkelsen Udgiver: Selskabet Bellman i Danmark, adr.: c/o Ellekrogen 28, 2950 Vedbæk www.bellman.dk Redaktion: Fritz Haack, Hans Lundsteen, Søren Sørensen (ansv.) Layout og tryk: Erik Harbo Redaktionsudvalg: Selskabets styrelse <i>Eftertryk er velkomne mod kildeangivelse og honorar efter aftale</i> ISSN 0909-7732
Illustrationer: <i>Johan Tobias Sergel</i> <i>C.L. Petersen</i> <i>Søren Sørensen</i>	

Skrifter udgivet af SBiD: Alle gratis for medlemmer så længe oplag haves:

Jens Kr. Andersen: Bellman og de danske guldalderdigtere

Søren Sørensen: Danske Bellmaniana

Torben Krogh m.fl.: Bellman og Danmark

M.Brøndsted: Nyere Bellman-studier m.m.

Bellman i Billed og Digt 2011 348 kr.

Lars Huldén & Jennie Nell: Carl Michael

Bellmans liv og værk

Hans Lundsteen: C. M. Bellmans salmer

Salg af CD og DVD

Erik Harbo m.fl.: Bellman i Kbh. Bymuseums

Havesal (udg. 2012) dvd specialpris 80 kr.

Nis Bank-Mikkelsen & Bellmaniakvartetten (17 numre) 100 kr.

Erik Harbo: Bellman om kroer, kvinder og Karons båd (17 numre) 80 kr.

Bengt Ole Lindberg: Balladen om Ulla 80 kr.

Andre bøger:

Beiträge zu Bellman, Heft 1: 2001 50 kr.

I. Simonsson: Bellmans värld – 100 kr.

Søren Sørensen: Skoel bette pieger 50 kr.

Søren Sørensen: Sophienholmsonetter 30 kr.

Medlemspriser. Forsendelsesomkostninger betales af medlemmet.

Henvendelse til Ole Simonsen, Bringetoften 33

3500 Værløse. olesim@post.tele.dk t.4497 6059

Følgende bøger bestilles hos Eva Holbek på evaholbek@email.dk: Leif Bohn, Carl Michael

Bellman: Fr. Ep. og Sange (på dansk).

Pris kr. 175.